

держави обліку земельних ділянок та певні успіхи науки щодо побудови статистичної звітності із землекористування в аграрній сфері економіки. Проте це слід розглядати як перші кроки у справі формування методології бухгалтерського обліку земель та земельних відносин.

Провівши системне дослідження з питань обліку землі доведено, що предметом обліку земель сільськогосподарського призначення є господарські, соціальні та екологічні процеси, що формують відповідні об'єкти бухгалтерського обліку, виходячи із запитів, які розглядають землю як господарський актив, національне багатство та природний ресурс планетарного значення. Наукове вирішення проблеми обліку землі та земельних відносин полягає в розробці методичних підходів до організації обліку землі.

Список літератури:

1. Облік і оцінка балансової вартості земель в наукових установах і підприємствах УААН: [практичний посібник] / [А.М. Третяк, В.К. Ярмолицький, В.М. Жук та ін.]. – К.: Аграрна наука, 2006. – 276 с.

2. Жук В.М. Бухгалтерський облік земель сільськогосподарського призначення: теорія і практика / Жук В.М. / Збірник наукових праць "Економічні науки". – Серія "Облік і фінанси". – Вип. 5 (20). – Ч.1. – Луцьк: ЛНТУ, 2008. – 367 с., С. 179-185.

3. Жук В.М. Обліково-аналітичне забезпечення земельних відносин / Жук В.М. / Агроінком. – 2011. – №7-9. – С. 116-121.

Ірина БОЯРКО

Університет банківської справи Національного банку України

СТРАТЕГІЧНО ОРІЄНТОВАНА СИСТЕМА ОБЛІКУ

У сучасних умовах глобалізації економічний розвиток перестає бути інерційним, а перетворюється в інноваційний, стимулюючи структурну модернізацію всієї системи управління соціально-економічними процесами. Одним з напрямів такої трансформації є становлення стратегічно орієнтованих облікових систем у наслідок синергетичного розвитку господарського обліку.

У своїх дослідженнях проблеми формування сучасної парадигми бухгалтерського обліку багато вчених, у т.ч. Р. Бруханський [1], Ф. Бутинець [2], С. Голов [3], С. Кузнєцова, С. Легенчук, Н. Малуґа [4], К.Уорд, А. Шайкан [5] та ін., вбачають преюдиціальний характер еволюційного розвитку сучасної теорії обліку у напрямі інтеграції та синтезування ретроспективної і перспективної складових.

Під синергетичним розвитком господарського обліку ми розуміємо процес інноваційної трансформації існуючої системи обліку на основі інтегрування облікової, аналітичної, планувальної і контрольної функцій управління в систему, яка забезпечує менеджмент обліково-аналітичною інформацією з необхідними валідними та емерджентними властивостями для прийняття ефективних короткострокових і довгострокових управлінських рішень, спрямованих на реалізацію цілей і завдань, передбачених стратегією розвитку підприємства, що передбачає синергетичне використання можливостей оперативного, бухгалтерського та статистичного обліків. Це створює умови для виникнення синергетичного ефекту від такого інтегрування у вигляді досягнення кращих показників ефективності господарювання за рахунок скорочення трансакційних і організаційних витрат при одночасному збільшенні доходів і вигід в умовах підвищення якості інформаційної бази прийняття управлінських рішень. При цьому у якості джерела синергії у сучасному розвитку обліку передбачається не лише поєднання обліку, аналізу, планування і контролю, а й використання для обґрунтування ефективних управлінських рішень єдиної інформаційної бази про чинники розвитку підприємства, яка формується за умови використання даних не лише бухгалтерського, а й оперативного та статистичного напрямів господарського обліку. За таких умов системна і функціональна інтеграція та інноваційність стають базовими атрибутами системи обліку, надаючи їй характер стратегічно орієнтованої.

Стратегічно орієнтована система обліку, на нашу думку, може бути визначена як підсистема господарського обліку, яка виникає в наслідок його синергетичного розвитку і забезпечує генерування, обробку та передачу обліково-аналітичною інформацією з валідними та емерджентними властивостями, необхідними для прийняття ефективних короткострокових і довгострокових управлінських рішень на етапах процесу управління з моніторингу чинників внутрішнього та зовнішнього середовища, формування стратегії розвитку підприємства та здійснення оперативно-тактичних заходів з її реалізації, оцінювання результатів та контролю стану виконання стратегічних цілей і завдань. Отже, стратегічно орієнтована система обліку розглядається нами як еволюційна форма господарського обліку, яка виникає в наслідок його синергетичного розвитку. Сутність відповідної еволюційної трансформації полягає в інтегруванні різних видів обліків та функцій управління під впливом загальноекономічних та обліково-методологічних детермінант синергетичного розвитку господарського обліку. Отримання перспективної (прогностичної) обліково-аналітичної інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, можливе лише за умови відповідної обробки ретроспективної облікової інформації про стан та зміни внутрішніх і зовнішніх факторів бізнес-середовища підприємства, що надається оперативним, бухгалтерським і статистичним обліком, на основі використання комплексу обліково-аналітичного інструментарію фінансового аналізу, планування, контролю і організаційно-комунікаційних механізмів облікового процесу.

При цьому стратегічно орієнтована система обліку реалізується одночасно на трьох рівнях менеджменту підприємства – операційному, тактичному і стратегічному, що вимагає забезпечення в процесі її побудови формування таких системних властивостей, як цілісність та інтегративність, інноваційність, адаптивність, динамічність, креативність, актуарність, соціальність і технологічність.

Список літератури:

1. Бруханський Р.Ф. Концепція стратегічного менеджменту та бухгалтерський облік: можливі варіанти взаємозв'язку / Р.Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2014. – №3. – С. 239 – 243.
2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого / Ф. Ф. Бутинець; Житомир. інж.-технол. ін-т. – Житомир : ПП "Рута", 2001. – 99 с.
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія / С.Ф.Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
4. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку : монографія / Н.М. Малюга. – Житомир : ЖДТУ, 2005. – 548 с.
5. Шайкан А.В. Бухгалтерський облік у прийнятті управлінських стратегічних рішень: [монографія] / А.В. Шайкан. – К. : КНЕУ, 2009. – 303 с.

Руслан БРУХАНСЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

ГІПОТЕТИЧНИЙ КВАДРАНТ СПІВВІДНОШЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Серед науковців у сфері бухгалтерського обліку відсутній єдиний підхід і порозуміння щодо співвідношення облікової системи підприємства та концепції стратегічного менеджменту. В більшості випадків система обліку розглядається як інформаційне забезпечення, в інших – як складова системи стратегічного менеджменту, а окремі вчені навіть вважають систему обліку об'єктом стратегічного менеджменту.

У результаті проведеного дослідження нами виявлено чотири можливі варіанти взаємозв'язку стратегічного менеджменту та бухгалтерського обліку:

1) система бухгалтерського обліку може виступати в якості інформаційного супроводу стратегічного менеджменту. Даний підхід є найбільш поширеним серед вітчизняних дослідників. Його особливістю є позиціонування бухгалтерського обліку в якості інформаційної підсистеми стратегічного менеджменту, яка виступає генератором облікової